

Aanbevelingen bij de Landelijke analyse Monitor dBos-vo 2022-2023

Auteur: kernteam de Bibliotheek op school 12+

We zien nog veel ruimte voor groei, onder andere in leesplezier en leesfrequentie van leerlingen. Om die groei te bewerkstelligen geven we de volgende aanbevelingen.

Samenhang tussen collectie, expertise en activiteiten

Uit de landelijke analyse blijkt dat er meer leesbevorderende activiteiten zijn op scholen met een goede score op collectie en expertise. Dit bevestigt het belang van samenhang van de bouwstenen van de aanpak de Bibliotheek *op school*. Begin (nieuwe) samenwerking dus niet eerst met één bouwsteen, maar zorg voor een basisinvulling van alle bouwstenen en bouw dat in de daaropvolgende jaren uit.

Rol docenten van andere vakken bij leesbevordering

Uit de landelijke analyse blijkt dat docenten Nederlands meer dan hun collega's bij andere vakken voorlezen, naar de bibliotheek verwijzen en vakgerelateerde boeken introduceren.

Dat pleit ervoor om meer in te zetten op het belang van schoolbrede structurele activiteiten als voorlezen, (begeleid) vrij lezen en praten over boeken.

Dit vraagt van de school dat er vanuit visie en beleid ruimte en tijd worden gereserveerd om hier aandacht aan te besteden, bijvoorbeeld door de inspiratiebijeenkomst *Lezen en hoe!*, door de monitoruitkomsten te bespreken met het hele team en door het leesplan vast te stellen met docenten van alle vakken. Van de leesconsulent vraagt het de expertise om dit onder de aandacht te brengen. In dit proces is het interessant om de ontwikkelingen rondom effectief leesonderwijs, die vanuit het primair onderwijs langzaam doorsijpelen naar het voortgezet onderwijs, te volgen. Daarin speelt het gebruik van rijke jeugdliteratuur bij alle vakken een belangrijke rol.

Winst te boeken bij lezen in hogere leerjaren

Uit de landelijke analyse blijkt dat de leesfrequentie en het leesplezier afnemen in hogere leerjaren. In lagere leerjaren in het vmbo gaan leerlingen ook vaker naar de mediatheek en oordelen leerlingen positiever over de hoeveelheid informatieboeken en over de openingstijden van de mediatheek dan in de hogere leerjaren.

Dit pleit ervoor om structureel meer aandacht te geven aan de hogere leerjaren, bijvoorbeeld door hen te betrekken bij het opbouwen van een geschikte collectie.

Ook is het kansrijk om nog meer in te zetten op het gebruik van de Online Bibliotheek, want uit de landelijke analyse blijkt dat leerlingen in hogere leerjaren vaker e-books lezen en downloaden dan in leerjaar 1. Ook kan de leesconsulent docenten uit hogere leerjaren adviseren over leesbevorderende activiteiten die zij in de klas kunnen uitvoeren.

Aantrekkelijke mediatheek

Uit de landelijke analyse blijkt dat ongeveer de helft van de leerlingen op scholen waar een mediatheek is, dit een aantrekkelijke ruimte vindt. Omdat ook de *inrichting* van de mediatheek, naast de aanwezige collectie, onderdeel uitmaakt van een rijke leesomgeving is het goed om hier aandacht aan te geven. Maak deze

aantrekkelijke leesomgeving bij voorkeur met leerlingen, zoals in dit voorbeeld uit West-Friesland: <https://www.probiblio.nl/jongerenvloer-bij-de-westfriesse-bibliotheken-dit-is-mijn-nieuwe-favoriete-plek/>

Ontwikkeling activiteiten leesconsulent.

Hoewel uit de landelijke analyse blijkt dat veel leesconsulenten op hun scholen activiteiten in de klassen uitvoeren, houden zij zich daarnaast bezig met het geven van workshops voor docenten, het bijwonen van sectievergaderingen, het adviseren van docenten over bijvoorbeeld het gebruik van boeken in de klas en de online Bibliotheek en in iets mindere mate met het taal/leesbeleid.

We zien landelijk dat de rol van de leesmediaconsulent verandert. In de Handreiking De professionele leesmediaconsulent (2024, te vinden in de Toolkit [Expertise \(debibliotheekopschool.nl\)](#)) is meer te lezen over de ontwikkeling van de functie van de leesmediaconsulent. Zo worden er de rollen 'adviseur', 'trainer', 'bouwer', 'verbinder' en 'expert' benoemd en beschreven.